

Redegjørelse av arbeid med åpenhetsloven i PwC

Innledning

Lov om virksomheters arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven) trådte i kraft den 1. juli 2022.¹ Loven skal ivareta økte forventninger om virksomheters ansvarlighet knyttet til grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, samt forbrukerens krav til informasjon om virksomhetens forretningsforbindelser.

Som en ledende tilbyder av tillitstjenester, er det viktig for PwC å ivareta vårt samfunnsansvar etter loven, ved å sikre åpenhet og gi informasjon om de negative konsekvenser virksomheten, leverandørkjeder og forretningspartnere har på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Som ansvarlig selskap vil PwC sørge for at lovens krav til enhver tid er implementert som en del av organisasjonens retningslinjer og prosedyrer.

Om redegjørelsen

I det følgende redegjøres det for virksomhetens arbeid med åpenhetsloven, herunder risikovurderinger av egen virksomhet og av leverandørkjeden og forretningsforbindelser for kalenderåret 2022. Som virksomhet med avvikende regnskapsår vil neste redegjørelse følge vårt regnskapsår.

Redegjørelsen omfatter alle de tre selskapene i PwC i Norge, se mer om dette nedenfor under "Organisering og styring".

PwC i Norge er omfattet av åpenhetslovens virkeområde da det utgjør en større virksomhet, jf. åpenhetsloven § 2 jf. § 3 bokstav a.

¹ Lov av 18. juni 2021 nr. 99.

Kort om PwC

Organisering og styring

PwC i Norge består av de norske selskapene PricewaterhouseCoopers AS (PwC AS), org. nr. 987 009 713 og Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS, org. nr. 988 371 084, med datterselskapet PwC Tax Services AS, org. nr. 962 066 321. PwC AS er et revisjons-, regnskapsførings- og rådgivningsforetak som er medlem av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap. Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS og PwC Tax Services AS utgjør et konsern som driver skatterådgivning og annen juridisk rådgivning. Alle tre selskapene i gruppen anses som et nettverk etter revisorloven § 1–2 femte ledd og blir i denne redegjørelsen betegnet som PwC Norge.

PwC Norge eies av partnerne i PwC AS, og alle partnere i Advokatfirmaet PwC AS er partnere i PwC AS. Generalforsamlingen utgjør øverste myndighet og styres av partnerne gjennom beslutninger etter anerkjente prinsipper for god eierstyring og selskapsledelse.

PwC AS og Advokatfirmaet PwC AS har hvert sitt selvstendige styre hvor styreleder i Advokatfirmaet PwC AS sitter i styret til PwC AS. Styrenes ansvarsområde er basert på det som følger av aksjeloven, eksempelvis er styret ansvarlig for den overordnede strategien, utforming av langsiktige mål, og oppfølging av implementeringen.

Administrerende direktør er PwC Norges øverste operasjonelle leder og er ansvarlig for den daglige ledelsen av virksomheten. Administrerende direktør tilsettes av styret for en åremålsperiode på fire år. Maksimum antall åremålsperioder er to, der ansvarsområde tilsvarende det som følger av norske lover og regler. Advokatfirmaet PwC AS har egen administrerende direktør som tilsettes av eget styre.

PwC Norge er en del av et globalt PwC-nettverk. Nettverket består i dag av selvstendige juridiske enheter i 152 land, med hovedkontor i London. I Norge har PwC over 2 200 ansatte fordelt på 28 kontorer spredt over hele landet fra Tromsø til Kristiansand.

Samtlige virksomhetsområder og kontorer i PwC Norge er underlagt et kvalitetssikringssystem basert på PwCs globale retningslinjer.

Produkter og tjenester vi leverer

PwC Norge består av revisorer, rådgivere, advokater og teknologer som leverer tjenester til profesjonelle og private kunder. Våre medarbeidere og vårt globale nettverk bistår virksomheter innen rådgivning, revisjon, økonomi og juridiske tjenester.

PwC Norge opererer i et bredt spekter av bransjer både lokalt og globalt, eksempelvis eiendom, finansbransjen, fornybar energi, offentlig sektor og shipping.

PwCs regnskapsår er regnet fra 1. juli til 30. juni hvert år. I FY22 var PwC Norges salgsinntekt på 4 162 millioner kroner.

Våre retningslinjer og rutiner

PwC Norge har flere sett med retningslinjer og rutiner for å håndtere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Alle ansatte og partnere i PwC Norge er underlagt etiske retningslinjer for atferd, Code of Conduct, som beskriver hvilken atferd som er forventet av våre ansatte og partnere. PwC Norge har videre en rekke retningslinjer og rutiner for å forebygge og forhindre hvitvasking, konkurransebegrensende atferd, korrupsjon, brudd på sanksjonsregler og innsiddehandel, samt retningslinjer og rutiner for å sikre uavhengighet og beskyttelse av informasjon.

Alle ansatte og partnere får opplæring i de etiske retningslinjene, gjennomfører årlig obligatoriske kurs og evalueres på etterlevelse av kravene. Den enkelte bekrefter også etterlevelse. Dette gjøres for å understøtte riktig forståelse av de etiske kravene vi arbeider under. Det er implementert rammeverk for ansvarliggjøring ved manglende etterlevelse eller manglende gjennomføring, oppdatering av innhold og det foreligger mekanismer for rapportering.

PwC Norge jobber aktivt for å sikre mangfold, fremme likestilling og hindre diskriminering. Det finnes flere retningslinjer og rutiner på området, og det er iverksatt flere tiltak og initiativ for å sikre dette. For å fremme likestilling og hindre diskriminering har eksempelvis PwC globale stillingsnivåer fordelt på seks nivåer, samt nasjonale retningslinjer som tydelig definerer lønns- og bonusordninger og forfremmelsesprosesser. Som arbeidsgiver er PwC Norge opptatt av å ivareta et godt arbeidsmiljø og PwC har kontinuerlig fokus på "work-life balance". Det finnes en rekke retningslinjer, rutiner og prosesser for å ivareta dette, samt systemstøtte for konkret oppfølging av den enkelte ansatte og rapportering av overtidsarbeid.

Ved avtaleinngåelse med leverandører skal "Third Party Code of Conduct" aksepteres. Dette er en obligatorisk kontroll i vår innkjøpsprosess. Dokumentet beskriver de minimumskrav som samtlige av PwCs tredjeparter er forventet å følge. PwC er medlem av FNs Global Compact (UNGC) og "Third Party Code of Conduct" reflekterer de ti prinsippene for forsvarlig næringsliv.

PwC Norge etterlever "Organisation for Economic Co-operation and Development" (OECD) sine utgitte retningslinjer "OECD Guidelines for Multinational Enterprises".

Varslingsrutine og varslingskanal

For å ivareta grunnleggende menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold har PwC Norge en varslingskanal for å varsle om bekymringer og kritikkverdige, uetiske eller ulovlige forhold. Ansatte skal si fra eller varsle ved kjennskap til brudd på lover og regler som for eksempel gjelder brudd på etiske retningslinjer, HMS-avvik, uforsvarlig arbeidsmiljø på bakgrunn av mobbing, trakassering, seksuelle overgrep eller diskriminering, korrupsjon og økonomiske misligheter som tyveri og underslag, eller brudd på regelverk tilknyttet ulike fagområder som personopplysningslovgivning og taushetsplikt. Ved varsling kan den ansatte velge å være anonym eller oppgi kontaktinformasjon. Det foreligger en rutine for behandlingen av innkommende varsel.

Opplysninger om risiko

PwCs arbeid med aktsomhetsvurderinger

PwC Norge oppdaterte, før åpenhetsloven trådte i kraft, styrende dokumenter og utarbeidet en plan for etterlevelse. Dette ble forankret i ledelsen. I arbeidet med åpenhetsloven har PwC Norge basert seg på OECDs veileder for aktsomhetsvurdering for ansvarlig næringsliv.

PwC Norge har flere prosesser som sikrer menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold og forhindrer negative konsekvenser både for egen virksomhet og våre leverandører og forretningspartnere. Det finnes systemstøtte som sikrer dokumentasjon og gir relevante rapporteringsmuligheter.

Når det gjelder egen virksomhet gjennomfører PwC Norges HR-funksjon vurderinger knyttet til arbeidsmiljø, mangfold og inkludering, likestilling og diskriminering.

Når det gjelder leverandører eller forretningspartnere gjennomføres det før kontraktsinngåelse flere vurderinger innenfor områder som er relevante for åpenhetsloven. Det vurderes blant annet:

- Om inngåelsen av kontrakten er i tråd med strategien til PwC Norge, herunder teknologi og bærekraft
- Om det skal behandles data som krever informasjonssikkerhets- og personvern vurderinger
- Forhold knyttet til uavhengighet
- Resultater av omdømme, sanksjons- og bakgrunnssjekker

Samlet sett gir disse vurderingene et godt grunnlag for å si noe om det overordnede risikobildet for egen virksomhet og leverandører eller forretningspartnere, herunder risiko knyttet til menneskerettighetsbrudd og uanstendige arbeidsforhold.

I tillegg til de vurderinger som er nevnt ovenfor, har det blitt gjennomført en kartlegging av alle leverandører og forretningspartnere ut fra gitte risikomomenter. Kartleggingen har resultert i en totaloversikt med informasjon om hvorvidt virksomheten er en leverandør eller forretningspartner, hvilke varer og tjenester kjøpes, om PwC Norge har påseplikt og om leverandøren selv er underlagt åpenhetsloven.

Hver enkelt leverandør og forretningspartner har fått en risikoklassifisering. Denne har særlig bygget på DFØs liste med høyrisikoprodukter, samt Arbeidstilsynets oversikt over bransjer med informasjons- og påseplikt for oppdragsgivere. Land/geografi, industri, kompleksitet i leverandørkjeden og selskapsform er elementer som har blitt vurdert. I dette arbeidet har PwCs digitale verktøy Transparency Chain blitt benyttet.

Basert på risikoklassifisering vil PwC Norge kunne gjennomføre ytterligere undersøkelser av enkelte leverandører og forretningspartnere dersom det er behov for å få ytterligere innsikt i hvordan leverandører og forretningsforbindelser jobber med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Overvåkning, oppfølging og tiltak vil være en kontinuerlig prosess.

Oppsummering av risiko og tiltak

I arbeidet med åpenhetsloven er det ikke avdekket faktiske negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter eller anstendige arbeidsforhold.

Basert på de vurderinger som nevnes i avsnittet ovenfor om arbeid med aktsomhetsvurderinger, har PwC foretatt en overordnet risikovurdering av egen virksomhet og av leverandører og forretningspartnere innenfor områdene menneskerettighetsbrudd og anstendige arbeidsforhold. Denne risikovurderingen konkluderer med **lav risiko** for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

PwC Norges egen virksomhet:

Risikoområdene som er identifisert som mest relevante for PwCs egen virksomhet, er risiko knyttet til inkludering og mangfold, likestilling og diskriminering, og overtidsarbeid og work-life balance.

Samlet risiko på området anses **lav**, og dette skyldes i hovedsak en rekke tiltak som er implementert på dette området:

- Årlig medarbeiderundersøkelse, Global People Survey (GPS), som blant annet kartlegger forhold knyttet til inkludering, mangfold og work-life balance. Etter kartlegging utarbeides det tiltak både nasjonalt og lokalt for å svare ut medarbeidernes innspill.
- I FY22 har det blitt gjennomført kompetanseheving innen mangfold og inkludering der det ble gjennomført lederutviklingssamlinger i en rekke ledergrupper og 100 av våre partnere gjennomførte kurset.
- PwC har flere globale og nasjonale nettverk for arbeidet med inkludering, mangfold og likestilling. I FY22 ble et nytt nasjonalt nettverk opprettet, EMBRACE, for å fremme inkludering, mangfold og likestilling innad i PwC.

Leverandører og forretningsforbindelser:

Risikoområdene som er identifisert som mest relevante for PwCs leverandører og forretningsforbindelser er risiko knyttet til partens bransjetilhørighet.

Samlet risiko på området anses **lav**, og dette skyldes i hovedsak følgende forhold:

- Basert på den oversikten PwC Norge har over sine leverandører og forretningsforbindelser fremgår det at PwC Norge hovedsakelig har forretningspartnere² og i mindre grad har leverandører hvis leveranse inngår i våre tjenester. Dette har sammenheng med at vi er et kompetansehus som leverer revisjons-, rådgivnings- og advokattjenester.
- For våre forretningspartnere har vi en stor andel av forretningspartnere hvor vi har relativt små og/eller kortsiktige kontrakter.

² Jf. Åpenhetslovens § 3

- Kontrollen som gjennomføres i selskapets innkjøpsprosess av leverandører og forretningspartnere ved inngåelse av kontrakt, slik beskrevet ovenfor under “PwCs arbeid med aktsomhetsvurderinger”.

Videre arbeid

PwC Norge jobber kontinuerlig med å forbedre prosessene knyttet til anstendig arbeidsforhold i egen virksomhet og onboarding av leverandører og forretningspartnere. Vi vil i vårt videre arbeid med åpenhetsloven legge til rette for en helhetlig og integrert prosess der aktsomhetsvurderinger utføres regelmessig og koordinert sammen med tilgrensende vurderinger i egen virksomhet og av tredjeparter. PwC Norge vil gjøre dette ut fra en risikobasert tilnærming slik at menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold gis riktig prioritet og blir ivaretatt kontinuerlig.

For å avdekke potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold vil PwC Norge fortsette å ha jevnlig oppfølging av leverandører og forretningspartnere og løpende vurdere om det er behov for å gjennomføre besøk og/eller risikobaserte revisjoner.

Dersom PwC oppdager negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold vil det gjennomføres konkrete vurderinger og iverksettes adekvate og forholdsmessige tiltak for å stanse og/eller begrense konsekvensene. Dette uavhengig av de rettslige implikasjonene det måtte medføre eller hvorvidt handlingen faktisk representerer en lovovertrødelse.

For å redusere risiko for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, vil vi fortsette å se på muligheter for å øke vår påvirkningskraft mot leverandører og forretningspartnere.

Oslo, 23. juni 2023

I styret for PricewaterhouseCoopers AS

Jon Haugervåg
Styrets leder
Sign.

Thomas Haug Fraurud
Nestleder
Sign.

Bente Norbye Lie
Styremedlem
Sign.

Roger Mortensen
Styremedlem
Sign.

Ida Antonsen
Styremedlem
Sign.

Marte Møller Garthus
Styremedlem
Sign.

Stian Roska Revheim
Styremedlem
Sign.

Tom Notland
Styremedlem
Sign.

Birgitte Væting Nergård
Styremedlem
Sign.

Leif Arne Jensen
Administrerende direktør
Sign.

I styret for Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS

Stian Roska Revheim
Styrets leder
Sign.

Ståle Wangen
Styremedlem
Sign.

Lars Helge Aasen
Styremedlem
Sign.

Marit Barth
Styremedlem
Sign.

Hugo Andre Marøy
Styremedlem
Sign.

Pernilla J. Viotti Johansen
Styremedlem
Sign.

Agnetha Johansen Åsheim
Styremedlem
Sign.

Eli Beck Nilsen
Styremedlem
Sign.

Synne Christine Hangeland
Styremedlem
Sign.

Trond Eirik Ingebrigtsen
Daglig leder
Sign.